Sygn. akt VI P 162/20

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Białymstoku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Marta Kiszowara

Protokolant: Agata Żukowska

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2020 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w B. –Skarbowi Państwa

o odprawę

I. Zasądza od pozwanego Izby Administracji Skarbowej w B. –Skarbu Państwa na rzecz powódki M. R. kwotę 17 915,02zł (siedemnaście tysięcy dziewięćset piętnaście złotych 2/100) brutto tytułem odprawy z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 czerwca 2017r. do dnia zapłaty .

II. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4 600 zł (cztery tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów procesu , w tym kwotę 1000 zł (jeden tysiąc złotych) tytułem uiszczonej opłaty od pozwu i 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego .

Sygn. akt VI P 162/20

UZASADNIENIE

Powódka M. R. w pozwie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Izbie Administracji Skarbowej w B. wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 17.915,02 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty tytułem odprawy pieniężnej. Nadto, domagała się przyznania kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż od 4 marca 2008 roku do 1 marca 2017 roku pełniła służbę jako funkcjonariusz Służby Celnej. Następnie, w związku z reorganizacją kontynuowała służbę w ramach Izby Administracji Skarbowej w B.. Pismem z dnia 10 maja 2017 roku Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w B. złożył jej propozycję zatrudnienia w tejże jednostce. M. R. przyjęła tę propozycję, wskutek czego z dniem 1 czerwca 2017 roku stała się pracownikiem Izby Administracji Skarbowej w B.. Tym samym, z dniem 31 maja 2017 roku doszło do zakończenia pełnienia służby. Przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy należy traktować jako zwolnienie ze służby. Zdaniem powódki zmiany wprowadzone ustawą z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej miały na celu i doprowadziły do reorganizacji jednostek organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, w takiej zaś sytuacji funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby przysługuje jednorazowa odprawa. W przypadku powódki, przy uwzględnieniu przebiegu jej służby, wysokość tego świadczenia wynosi 17.915,02 złotych.

Pozwany Skarb Państwa –Izba Administracji Skarbowej w B. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany podniósł, iż w ustawie z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej przewidziano odprawę dla funkcjonariuszy, których stosunki służbowe wygasły na skutek nieotrzymania propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby lub na skutek odmowy przyjęcia złożonej propozycji. Powódka nie należy do kategorii tych osób, gdyż w jej przypadku doszło do przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy. M. R. nie jest również uprawniona do otrzymania odprawy na podstawie art. 250 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej, bowiem nie została ze służby zwolniona i nie nastąpiło zniesienie ani reorganizacja jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej. Pozwany wyjaśniał, że przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy i zwolnienie ze służby są różnymi sposobami ustania stosunku służbowego, dlatego też nie należy ich utożsamiać. Przekształcenie oznacza, że dotychczasowy stosunek prawny ulega transpozycji w nowy. Tym samym, nie dochodzi do zakończenia danego stosunku prawnego, ale do jego zmiany. W przedmiotowym stanie faktycznymi nie miała miejsca także reorganizacja jednostek organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, gdyż na mocy aktu prawnego, na który powołuje się powódka, nie dokonano przebudowy tychże jednostek, ale dopiero do ich utworzenia.

Sąd ustalił, co następuje:

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało, iż z dniem 4 marca 2008 roku M. R. (wówczas K.) została mianowana do służby przygotowawczej w Urzędzie Celnym w B. Izby Celnej w B. na stanowisku młodszego kontrolera celnego z nadaniem stopnia służbowego aplikanta celnego. Powódce powierzono wykonywanie obowiązków służbowych w Referacie (...) w Urzędzie Celnym w B. Izby Celnej w B.. Decyzją z dnia 14 lipca 2008 roku czasowo przeniesiono powódkę do innej jednostki organizacyjnej Służby Celnej, tj. do Referatu (...) w Urzędzie Celnym w B. Izbie Celnej w B.. Od dnia 1 lutego 2009 roku M. R. powierzono wykonywanie obowiązków w w/w komórce. Z dniem 30 listopada 2009 roku powódkę mianowano na stopień służbowy starszego aplikanta celnego w korpusie szeregowych Służby Celnej, natomiast z dniem 1 stycznia 2011 roku powódka objęła stanowisko młodszego eksperta Służby Celnej. Do służby stałej w Służbie Celnej M. R. mianowano z dniem 4 marca 2011 roku.

W okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 czerwca 2013 roku określono powódce miejsce pełnienia służby w Referacie (...) w Urzędzie Celnym w B. Izby Celnej w B., a od dnia 1 lipca 2013 roku komórka ta była dla niej stałym miejscem pełnienia służby. Z dniem 15 września 2016 roku w/w jednostce zmieniono nazwę na Referat (...)

Z dniem 21 września 2013 roku M. R. mianowano na stopień młodszego rewidenta celnego w korpusie podoficerów Służby Celnej.

Zgodnie z art. 165 ust. 6 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 1948, dalej: p.w. ustawy o KAS) funkcjonariusze celni pełniący służbę w Izbach Celnych mieli otrzymać nie później niż do dnia 28 lutego 2017 roku pisemną informację o miejscu wykonywania obowiązków służbowych, jeżeli ulegało ono zmianie. Pismem datowanym na 23 lutego 2017 roku powódkę poinformowano, iż z dniem 1 marca 2017 roku będzie pełniła służbę w Izbie Administracji Skarbowej w B., realizując zadania w (...) Urzędzie Celno-Skarbowym w B..

W myśl art. 165 ust. 3 p.w. ustawy o KAS funkcjonariusze celni pełniący służbę w Izbach Celnych z dniem wejścia w życie ustawy stawali się funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej pełniącymi służbę w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej (jednostki KAS) i zachowują ciągłość służby. Art. 165 ust. 7 p.w. ustawy o KAS natomiast wprowadzał uprawnienie dyrektorów jednostek KAS do składania odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom – w terminie do dnia 31 maja 2017 roku – pisemnych propozycji określających nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby przy uwzględnieniu posiadanych kwalifikacji i przebiegu dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowego miejsca zamieszkania.

Bezspornym było, iż powódka znalazła się w grupie funkcjonariuszy, którym przedstawiono propozycje, o których mowa w art. 165 ust. 7 p.w. ustawy o KAS. W dniu 15 maja 2017 roku M. R. otrzymała od Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w B. propozycję określającą warunki zatrudnienia w ramach korpusu służby cywilnej w Izbie Administracji Skarbowej w B. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku eksperta skarbowego, zaliczanym do grupy stanowisk samodzielnych w służbie cywilnej, w komórce organizacyjnej o nazwie Dział (...)w (...) Urzędzie Celno-Skarbowym w B.. Zaproponowane warunki zatrudnienia, po ich przyjęciu, miały obowiązywać od dnia 1 czerwca 2017 roku.

Powódka przyjęła propozycję zatrudnienia na warunkach umowy o pracę. Tym samym, zgodnie z art. 171 p.w. ustawy o KAS, jej dotychczasowy stosunek służby w służbie stałej przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Zauważyć należy, iż w sytuacji, gdyby M. R. w terminie do dnia 31 maja 2017 roku nie otrzymała pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby lub gdyby po otrzymaniu tejże propozycji złożyła oświadczenie o odmowie jej przyjęcia, wówczas jej stosunek służbowy wygasłby, przy czym wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza należałoby traktować jak zwolnienie ze służby, o czym stanowi art. 170 ust. 1 i 3 p.w. ustawy o KAS.

Łączący strony postępowania stosunek służbowy ustał z dniem 31 maja 2017 roku. Od dnia 1 czerwca 2017 roku powódka pozostaje zatrudniona w Izbie Administracji Skarbowej w B. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Powódce nie wydano jednak wówczas świadectwa służby, wobec czego wystąpiła ona do Sądu Rejonowego w Białymstoku z pozwem przeciwko Dyrektorowi Izby Administracji Skarbowej w B. o wydanie w/w dokumentu. Sprawę zarejestrowano pod sygn. akt VI P (...). Postanowieniem z dnia 15 marca 2019 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku umorzył postępowanie w tejże sprawie i obciążył Izbę Administracji Skarbowej kosztami zastępstwa procesowego. Przyczyną umorzenia postępowania było cofnięcie pozwu przez powódkę z uwagi na wydanie jej przez pozwanego świadectwa służby.

Świadectwo służby M. R. sporządzono w dniu 7 lutego 2019 roku. W pkt. 4 w/w dokumentu wskazano, iż stosunek służbowy powódki ustał w wyniku zwolnienia ze służby. Następnie, zapis ten doprecyzowano poprzez wyjaśnienie, że stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy traktowany jak zwolnienie ze służby na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. ustawy o KAS w zw. z art. 174 ust. 10 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku o Krajowej Administracji Skarbowej (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 508, dalej: ustawa o KAS). Zdaniem powódki zapis ten był błędny, gdyż art. 174 ust. 10 ustawy o KAS w chwili ustania stosunku służby nie obowiązywał. Wobec powyższego, wniosła ona o sprostowanie świadectwa służby. W dniu 19 lutego 2019 roku powódce wydano nowe świadectwo służby, w którego pkt. 4 wskazano, iż stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. ustawy o KAS.

Poza kwestią wydania świadectwa służby pomiędzy stronami sporna była również kwestia wypłaty jednorazowej odprawy na podstawie art. 250 ustawy o KAS. Po raz pierwszy z wnioskiem o przyznanie w/w świadczenia powódka zwróciła się do pozwanego w piśmie z dnia 28 grudnia 2017 roku. Odmówiono jej wówczas wypłaty odprawy wyjaśniając, iż warunkiem jej uzyskania jest wygaśnięcie stosunku służbowego w wyniku nieotrzymania propozycji pracy lub służby albo odmowy przyjęcia tejże propozycji. Zdaniem pozwanego zatem, w przypadku M. R., brak było podstaw prawnych do wypłaty świadczenia. Pismem datowanym na 19 października 2018 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty odprawy (oraz wydania świadectwa służby) wskazując, że przekształcenie stosunku służbowego funkcjonariusza Służby Celnej w stosunek pracy należy traktować jak zwolnienie ze służby. Pozwany ponownie odmówił uregulowania należności twierdząc, iż w przypadku przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy nie stosuje się przepisu art. 250 ustawy o KAS, wobec czego w takiej sytuacji nie przysługuje jednorazowa odprawa. M. R. nie zgadzała się ze stanowiskiem Izby Administracji Skarbowej w B., w związku z czym wystąpiła z pozwem w niniejszej sprawie.

Z zaświadczenia przedłożonego przez Izbę Administracji Skarbowej w B. wynika, że powódce – jako funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej przysługiwałaby odprawa w wysokości 23.572,40 złotych brutto (zaświadczenie k. 20).

Sąd zważył, co następuje:

Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego w odniesieniu do przepisów prawa, a także orzecznictwa Sądu Najwyższego, doprowadziła Sąd do przekonania, że powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Powódka zgłoszone roszczenie opierała na treści art. 250 ust. 4 ustawy o KAS. Zgodnie z tym przepisem funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3, tj. w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia. Jednorazową odprawę oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 173 Kodeksu pracy.

Cytowany przepis miał niemal tożsame brzmienie jak obowiązujący do dnia 28 lutego 2017 roku art. 163 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 1799). Art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej stanowił, iż funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3. W rozpoznawanej sprawie nie budzi jednak wątpliwości, że podstawą roszczeń M. R. był art. 250 ustawy o KAS. Łączący strony postępowania stosunek służbowy ustał bowiem z dniem 31 maja 2017 roku, zatem już po uchyleniu przepisów ustawy o Służbie Celnej. Z dniem 1 marca 2017 roku zmieniono jedynie jednostkę, w której powódka miała pełnić służbę.

Z powyższego wynika, że od dnia 1 marca 2017 roku uprawnionym do jednorazowej odprawy pieniężnej jest funkcjonariusz zwolniony ze służby stałej w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS. Pozwany podnosił, iż po pierwsze powódka ze służby nie została zwolniona, a po drugie jednostka organizacyjna Krajowej Administracji Skarbowej, w której pełniła ona służbę, nie została zniesiona ani zreorganizowana. W ocenie Sądu stanowisko pozwanego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań przypomnienia wymaga, że ustawa z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej wprowadziła trzy rodzaje rozwiązań prawnych dotyczących zmiany stosunku służbowego dotychczasowych funkcjonariuszy Służby Celnej w stosunek służbowy lub stosunek pracy w Służbie Celno-Skarbowej powołanej w celu przeprowadzenia reformy szeroko rozumianej administracji skarbowej. Pierwsze rozwiązanie można określić, jako kontynuację stosunku służbowego. Następuje ona w następstwie złożenia przez właściwy organ propozycji pełnienia służby na nowych warunkach jej pełnienia (zgodnie z art. 165 ust. 7 w zw. z art. 169 ust. 4 zd. 1). Drugie rozwiązanie polegało na wygaśnięciu dotychczasowego stosunku służbowego. Następowało ono w wyniku niezłożenia funkcjonariuszowi propozycji dalszego zatrudnienia lub w przypadku niezaakceptowania przez niego propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby w określonym przez prawo terminie (zgodnie z art. 170 ust. 1 pkt 1 i 2). W takim przypadku dochodziło do wygaśnięcia stosunku służbowego funkcjonariusza, które traktuje się jak zwolnienie ze służby. Trzecie rozwiązanie z kolei polegało na przekształceniu dotychczasowego stosunku służbowego w stosunek pracy na skutek złożenia dotychczasowemu funkcjonariuszowi propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę i jej przyjęcia. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z ostatnim rozwiązaniem.

W polskim systemie prawnym ustanie (zakończenie) stosunku administracyjnoprawnego jest dopuszczalne na mocy przepisu rangi ustawowej. Przykładem takiego przepisu jest art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. ustawy o KAS, zgodnie z którym w przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia, z dniem określonym w propozycji, dotychczasowy stosunek służby w służbie przygotowawczej albo stałej przekształca się odpowiednio w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony. Następstwem tego uregulowania jest zatem ustanie dotychczas istniejącego

stosunku służbowego i powstanie nowego stosunku prawnego, a mianowicie stosunku pracy. Należy przy tym podkreślić, że do tego przekształcenia dochodzi na mocy zgodnego oświadczenia woli organu i dotychczasowego funkcjonariusza i nie jest tu potrzebne wcześniejsze wygaszenie dotychczasowego stosunku służby w służbie przygotowawczej albo stałej. Następstwem tego przekształcenia jest faktyczne zakończenie dotychczasowego stosunku służbowego.

Na dzień przekształcenia stosunku służbowego powódki w stosunek pracy występowała luka w prawie dotycząca sytuacji prawnej funkcjonariuszy, których stosunek służby uległ przekształceniu w stosunek pracy. Brak było bowiem normy zezwalającej na potraktowanie przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy jako zwolnienia ze służby. Występowanie luk w prawie prowadzi do trudności w stosowaniu prawa, które rozwiązuje się za pomocą wnioskowania per analogiam. O ile Sąd stwierdzi, że na gruncie danego aktu prawnego nie obowiązuje norma bezpośrednia, określająca skutki pozytywne w odniesieniu do pewnego stanu faktycznego, mimo że istnieją w tym akcie przepisy regulujące stany podobne, wówczas (jako organ stosujący prawo) ma obowiązek wypełnić tę lukę poprzez wnioskowanie o podobieństwie skutków prawnych na podstawie podobieństwa stanów faktycznych. Problem sytuacji prawnej funkcjonariuszy, których stosunek służby uległ przekształceniu w stosunek pracy, był sygnalizowany w szczególności w związku ze zgłaszanymi przez byłych funkcjonariuszy Służby Celnej żądaniami wydania świadectw służby. Ostatecznie w uchwale z dnia 19 lutego 2020 roku (III PZP 7/19, LEX nr 2780761) Sąd Najwyższy stwierdził, iż funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje świadectwo służby zgodnie z art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w zw. z art. 171 ust. 1 pkt 2 p.w. ustawy o KAS. Powołana uchwała Sądu Najwyższego była istotna dla rozstrzygnięcia także niniejszej sprawy. W jej uzasadnieniu wprost bowiem stwierdzono, że stosunek służbowy nie istnieje dalej, gdy funkcjonariusz przyjmuje propozycję pracowniczego zatrudnienia. Administracja celno-skarbowa nie może przy tym dowolnie „przekształcić" stosunku służbowego funkcjonariusza, gdyż zmiana stosunku służby to materia ściśle określona w pragmatyce służbowej (ustawie). Aby stwierdzić ustanie stosunku służbowego nie jest konieczne wydanie decyzji o zwolnieniu ze służby, gdy dochodzi do tak ujętego przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy („ucywilnienia"). Stosunek pracy powstaje z woli stron i jest to warunek zakończenia (ustania) stosunku służbowego. Zawarcie umowy o pracę stanowi też kauzę zakończenia stosunku służbowego. Brak decyzji organu nie oznacza, że nie ustaje stosunek służbowy funkcjonariusza, który przyjął ofertę zatrudnienia. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby.

Dodatkowo zauważyć należy, że opisaną lukę w prawie dostrzegł i usunął sam ustawodawca. Mianowicie, na mocy ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw, ***która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku*** (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1321, dalej: ustawa z dnia 11 maja 2017 roku) – w art. 174 ustawy o KAS dodany został ustęp 10 w brzmieniu: ,,Przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby (….). Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby".

W świetle powyższego, zgłaszany przez pozwanego zarzut jakoby M. R. nie została ze służby zwolniona jawi się jako bezpodstawny. Zarówno z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2020 roku, jak i z aktualnej treści ustawy o KAS wynika, że sytuacja prawna funkcjonariuszy, których stosunek służby uległ przekształceniu w stosunek pracy, kształtuje się podobnie jak funkcjonariuszy ze służby zwolnionych. Stosunek pracy powstaje bowiem z woli stron i jest to warunek zakończenia (ustania) stosunku służbowego. W wyniku przyjęcia przez funkcjonariusza propozycji zatrudnienia dochodzi do zwolnienia go z dotychczasowej służby. Tym samym, pierwszą z przesłanek przyznania odprawy – zwolnienie funkcjonariusza ze służby stałej – Sąd uznał za spełnioną.

W dalszej kolejności pozwany podnosił, iż jednostka organizacyjna Krajowej Administracji Skarbowej, w której powódka pełniła służbę, nie została zniesiona ani zreorganizowana. Wskazywał, iż katalog jednostek organizacyjnych

KAS określony został w art. 36 ust. 1 ustawy o KAS i są to: 1) komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra; 2) Krajowa Informacja Skarbowa; 3) izby administracji skarbowej; 4) urzędy skarbowe; 5) urzędy celno-skarbowe wraz z podległymi oddziałami celnymi oraz 6) Szkoła. Izba Administracji Skarbowej w B., w której powódka pełniła służbę do dnia 31 maja 2017 roku, nie została zniesiona ani nie uległa reorganizacji, a powódka nadal świadczy pracę na jej rzecz, ale na podstawie innego stosunku prawnego.

Odnosząc się do twierdzeń pozwanego, Sąd wpierw zwraca uwagę, że powódka pełniła służbę w Izbie Administracji Skarbowej w B. w okresie od 1 marca 2017 roku do 31 maja 2017 roku. Tym samym, musiała wykazać, że to w tym okresie doszło do zniesienia w/w jednostki lub do przeprowadzenia w niej zmian organizacyjnych. Niewątpliwie, w rozpoznawanej sprawie zniesienie jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej nie miało miejsca. Izba Administracji Skarbowej w B. nadal bowiem funkcjonuje, a powódka jest w niej zatrudniona. W ocenie Sądu natomiast w okresie objętym sporem trwała reorganizacja tejże jednostki. Pozwany wprawdzie wywodził, że do przekształceń w związku z przyjęciem Krajowej Administracji Skarbowej w miejsce rozproszonej administracji podatkowej, Służby Celnej i kontroli skarbowej doszło przed dniem 1 marca 2017 roku, jednak zdaniem Sądu z tą datą proces ten się nie zakończył.

Sąd rozpoznający sprawę miał na uwadze przez analogię interpretacyjną , że Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z dnia 1 lipca 2019 r., sygn.. akt I OPS 1/19, dotyczącej analizy art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948 z późn. zm.) , Naczelny Sąd Administracyjny analizując stan prawny ze sprawy odnosił się do potocznego znaczenia słowo „przekształcenie" (patrz fragm. : "W języku potocznym słowo ,<<przekształcenie>> oznacza <<proces przemiany czegoś, zmiana charakteru, statusu prawnego, struktury, formy czegoś>> (Uniwersalny Słownik Języka Polskiego, Tom P -Ś, red. S. Dubisz, Warszawa 2008, s. 683), a <<przekształcić>> to <<zmieniać kształt, formę lub funkcję czegoś; przeobrażać, zmieniać>> -Słownik Współczesnego Języka Polskiego, Tom p - żyzny, red. B. Dunaj, Warszawa 2001, s. 177 ").

Zatem w przedmiotowej sprawie , celem ustalenia, czy powódka została zwolniona ze służby w związku z reorganizacją, zdaniem Sądu , należało również objaśnić potoczne pojęcie „reorganizacji" lub też inaczej „zmiany organizacyjnej". Zgodnie z definicją sformułowaną przez K. Grzybowską zmiana organizacyjna jest to różnica między jednym stanem a innym stanem w zarządzaniu, procesach biznesowych i obszarze społecznym danego podmiotu, bez wskazania na jej potencjalne i realne skutki. Zmiana ta jest wynikiem działania, mającego często postać procesu. Może być wywołana bodźcami wewnętrznymi bądź zewnętrznymi i dotyczyć dowolnego obszaru. Tworzy ona nowy stan o potencjalnie zwiększonym ładzie i lepszym zorganizowaniu, kształtuje nowy paradygmat działania (K. Grzybowska, Reorganizacja przedsiębiorstw. Zarządzanie zmianą organizacyjną, Poznań 2010, str. 9-10).

Z powyższego wynika zatem, że reorganizacja nie musi dotyczyć całkowitego przekształcenia określonego podmiotu, ale może obejmować jeden dowolny obszar. Reorganizację może zatem stanowić wyłącznie zmiana struktury zatrudnienia. To rozumienie pojęcia reorganizacji często pojawiało się w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Odnosząc się dalej do argumentacji prawnej z cytowanej już uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 lipca 2019 r., sygn.. akt I OPS 1/19, należało zauważyć ,że Naczelny Sąd Administracyjny sięgał wielokrotnie w swej analizie prawnej do rozwiązań z zakresu przepisów prawa pracy (np. fragment uzasadnienia uchwały NSA , I OPS 1/19: „ Reforma dotychczas istniejącej administracji skarbowej i powołanie Krajowej Administracji Skarbowej, która stanowi wyspecjalizowaną administrację rządową wykonującą zadania z zakresu realizacji dochodów z tytułu podatków, należności celnych, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, ochrony interesów Skarbu Państwa oraz ochrony obszaru celnego UE, a także zapewniającą obsługę i wsparcie podatnika i płatnika w prawidłowym wykonywaniu obowiązków podatkowych oraz obsługę i wsparcie przedsiębiorcy w prawidłowym wykonywaniu obowiązków celnych wymagała przyjęcia rozwiązań o charakterze przejściowym, w szczególności dotyczących kwestii pracowniczych. Przekształcenie dość często jest stosowane przez ustawodawcę w praktyce legislacyjnej. Przykładowo, zgodnie z art. 25^1 § 3 Kodeksu pracy po upływie 33 miesięcy od dnia zawarcia umowy o pracę na czas określony - następuje jej przekształcenie w umowę na czas nieokreślony. Z kolei na podstawie art. XV §

1 ustawy z dnia 5 lipca 1974 r. - przepisy wprowadzające Kodeks pracy, stosunek pracy pracowników mianowanych, podlegających ustawie z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 142), został przekształcony w stosunek pracy oparty na umowie o pracę na czas nieokreślony.")

Zatem Sąd w sprawie przedmiotowej również sięgnął do wyroków w sprawach pracowniczych , w których Sąd Najwyższy wskazywał, że zmiana organizacyjna może polegać m. in. na: ***konsolidacji działów, połączeniu dwóch oddziałów w jeden oddział, likwidacji zespołu realizującego konkretny projekt, zwolnieniach grupowych, zmianie struktury zatrudnienia, likwidacji stanowiska pracy*** (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 1 czerwca 2012 roku, II PK 258/11, LEX nr 1228589; z dnia 4 września 2007 roku, I PK 92/07, OSNP 2008/19-20/286; z dnia 14 marca 2013 roku, I PK 243/12, LEX nr 1448686; z dnia 5 października 2007 roku, II PK 29/07, M.P.Pr. 2008/1/30; z dnia 22 października 2019 roku, I PK 141/2018, LEX nr 2763391; z dnia 20 maja 2014 roku, I PK 271/13, LEX nr 1483570).

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do przekonania, że w okresie od 1 marca 2017 roku do 31 maja 2017 roku u pozwanego trwał proces reorganizacji jednostki KAS w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi. Do dnia 31 maja 2017 roku osoby kierujące poszczególnymi jednostkami Krajowej Administracji Skarbowej musiały bowiem podjąć decyzje i przedstawić (lub nie przedstawiać) pracownikom i funkcjonariuszom propozycje zatrudnienia albo pełnienia służby. Wskutek tychże decyzji doszło do zmian, a więc reorganizacji, w strukturze zatrudnienia w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej.

Jedną z osób, której stosunek służby został przekształcony w stosunek pracy, była M. R.. Tym samym, do zwolnienia jej ze służby doszło w wyniku wytypowania jej do zatrudnienia w procesie reorganizacji jednostki. Fakt kontynuacji tego procesu w spornym okresie potwierdza także relacja powódki. M. R. wskazała bowiem, że od daty powstania Izby Administracji Skarbowej w B., tj. 1 marca 2017 roku, cały czas miały miejsce przesunięcia funkcjonariuszy i przekształcania ich stosunków służby w stosunki pracy. Status funkcjonariuszy ciągle ulegał zmianie, poszczególne osoby były przenoszone do różnych komórek. Powódka zeznała również, że tworzono różne działy, które następnie przekształcano w ściśle cywilne lub mundurowe. Funkcjonariuszy z komórek, które miały być ucywilnione, np. dział logistyki czy wsparcia, przesuwano wówczas do komórek mundurowych, np. dział realizacji czy celny.

Przeprowadzanie zmian organizacyjnych przez pozwanego w okresie od 1 marca 2017 roku do 31 maja 2017 roku ostatecznie potwierdza również treść pisma złożonego przez pozwanego do akt sprawy w dniu 9 października 2020 roku (k. 38). Wynika bowiem z niego, że w tym czasie propozycję ucywilnienia otrzymało 215 funkcjonariuszy celnych, zaś propozycję służby otrzymało 36 cywilów. Okoliczność ta świadczy o tym, ***że w spornym okresie ruchy kadrowe stale były prowadzone, co oznacza, że zmiany organizacyjne nadal wdrażano. Proces reorganizacji nie zakończył się zatem wraz z powstaniem Krajowej Administracji Skarbowej, co starał się wykazać pozwany, ale był on kontynuowany również , a może przede wszystkim dopiero , po dniu 1 marca 2017 roku.*** Skutkiem zmian w strukturze zatrudnieniowej było natomiast zwolnienie powódki ze służby.

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie spełnione zostały zatem przesłanki przyznania odprawy określone w art. 250 ust.4 ustawy o KAS. M. R. jest bowiem funkcjonariuszem zwolnionym ze służby stałej w związku z reorganizacją jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej.

Sąd nie znalazł przy tym podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie art. 174 ust. 12 ustawy o KAS, w myśl którego w przypadku, o którym mowa w ust. 10 (przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy), przepisu art. 250 nie stosuje się. Zważyć należy, iż przepis ten, stosownie do art. 26 ustawy dnia 11 maja 2017 roku, wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2018 roku, a zatem po zakończeniu służby przez powódkę. W konsekwencji, jako że niniejszą sprawę należało rozstrzygać w oparciu o stan prawny na dzień 31 maja 2017 roku, Sąd nie mógł uwzględnić treści art. 174 ust. 12 ustawy o KAS. Przede wszystkim działanie takie byłoby sprzeczne z zasadą lex retro non agit, obowiązującej zarówno w prawie karnym (art. 4 k.k.), jak i cywilnym (art. 3 k.c.) oraz administracyjnym. W demokratycznym porządku prawnym prawo powinno działać w zasadzie na przyszłość, a nie wstecz, w tym znaczeniu, że powinno

wiązać określone w nim skutki prawne ze zdarzeniami mającymi miejsce po jego wejściu w życie. Zasada lex retro non agit jest adresowana przede wszystkim do ustawodawcy i zakazuje mu stanowić norm prawnych, które miałyby być stosowane do zdarzeń, sytuacji, które miały miejsce i zostały zakończone przed wejściem w życie tych norm. Zasada ta nie ma charakteru bezwzględnego, można od niej odstąpić, jednakże wyjątkowo, jeżeli przemawia za tym konieczność ochrony innych wartości konstytucyjnych niż bezpieczeństwo prawne i zaufanie obywateli do państwa zagrożone pogorszeniem ich sytuacji prawnej wskutek nałożenia na nich określonych obowiązków z mocą wsteczną (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 października 2017 roku, II GSK 24/16, LEX nr 2411860). W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie sytuacja prawna powódki wskutek zastosowania przepisu art. 174 ust. 12 ustawy o KAS uległaby pogorszeniu, gdyż zostałaby ona pozbawiona prawa do odprawy w związku ze zwolnieniem ze służby. Tym samym, nie zachodził tutaj wyjątek pozwalający na zastosowanie tego przepisu z mocą wsteczną. Na marginesie Sąd tutaj zauważa, że skoro art. 174 ust. 12 ustawy o KAS został wprowadzony ustawą z dnia 11 maja 2017 roku, to ustawodawca miał możliwość nadania mu mocy obowiązującej wcześniej – przed przekształceniem stosunku służby powódki w stosunek pracy. Wówczas odprawa powódce by nie przysługiwała. Jeżeli więc ustawodawca, pomimo istnienia takiej możliwości, nie zdecydował o innej dacie wejścia tego przepisu w życie, to należy założyć, że jego działania były racjonalne, celowe i uzasadnione.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że roszczenie powódki jest zasadne. W konsekwencji, zasądził na jej rzecz odprawę w wysokości 17.915,02 złotych. Wprawdzie zgodnie z obliczeniami pozwanego wartość świadczenia wyniosłaby 23.572,40 złotych, jednak M. R. konsekwentnie domagała się przyznania kwoty wskazanej w pozwie. W tej sytuacji, jako że dochodzona pozwem kwota była niższa niż wyliczona przez pozwanego, Sąd działając w oparciu o art. 321 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 1575 ze zm., w skrócie: k.p.c.), zasądził na rzecz powódki kwotę dochodzoną pozwem.

O odsetkach od przyznanej kwoty orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 1740, w skrócie: k.c.). Ustalając datę początkową wymagalności odsetek na dzień 1 czerwca 2017 roku Sąd miał na uwadze datę wskazaną przez powódkę w pozwie oraz okoliczność, że w tej dacie pozwany winien wypłacić odprawę w pełnej wysokości, gdyż zwolnienie ze służby nastąpiło w dniu poprzednim.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik. Pozwany przegrał proces w całości, w związku z czym Sąd zasądził od niego na rzecz powódki kwotę 4.600 złotych tytułem zwrotu jego kosztów. Na koszty te złożyły się: kwota 1.000 złotych tytułem opłaty od pozwu ustalona w oparciu o treść art. 13 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 755) oraz kwota 3.600 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona w oparciu o treść § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 265). Niniejsza sprawa należy do spraw rozpoznawanych przez sąd powszechny i nie jest sprawą ze stosunku pracy. W konsekwencji, orzekając o kosztach procesu Sąd musiał bazować na przepisach dotyczących spraw cywilnych.